

۱۰۰ مصاحبه
درباره چگونگی
کاربری کودکان پیش از دبستان
از فن آوری‌های ارتباطی جدید
(تبلت، ایکس باکس، تلفن همراه، ماهواره و رایانه)

دکتر مرتضی منطقی
استاد دانشگاه خوارزمی

جلد اول

معاونت پرورشی آموزش و پرورش

مرداد ماه ۱۳۹۶

۱۰۰ مصاحبه درباره چگونگی کاربری کودکان پیش از دبستان از فن آوری‌های
ارتباطی جدید (تبلت، ایکس باکس، تلفن همراه، ماهواره و رایانه)

دکتر مرتضی منطقی
مرداد ماه ۱۳۹۶

جلد اول

۱۰۰ مصاحبه
درباره چگونگی
کاربری کودکان پیش از دبستان
از فن‌آوری‌های ارتباطی جدید
(تبلت، ایکس‌باکس، تلفن همراه، ماهواره و رایانه)

معاونت پرورشی آموزش و پرورش

دکتر مرتضی منطقی

مرداد ماه ۱۳۹۶

جلد اول

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیش درآمد

بررسی تاریخیچه ارایه فن آوری های ارتباطی پیشرفته به جامعه دلالت بر آن دارد که با ارایه هر فن آوری ارتباطی جدیدی به جامعه موجی از بیم ها و امیدها در پی آن پدید آمده است و درحالی که برخی از مسئولان از تهدید بودن آن یاد کرده اند، افراد دیگری از فرصت های فن آوری موردنظر یاد کرده اند. گفتمان ایده های مخالف و موافق فن آوری ها در غرب سرانجام به این راهبرد انجامیده است که با افزایش و ارتقای بهره وری شهروندان از فرصت های فن - آوری های ارتباطی پیشرفته، خودبه خود عرصه کاربری نامناسب از این فن آوری ها تحدید شده، در مجموع بشر قادر به استفاده مثبت از این فن آوری ها می گردد. در راستای اندیشه اخیر، حتی کشورهایی که به فیلترینگ اعتقادی ندارند، درصدد بسترسازی فرهنگی برای کاربری مثبت و بهینه از فن آوری های ارتباطی پیشرفته برآمده اند و در این راستا به انجام مواردی مانند: تولید ادبیات فاخر برای فضای مجازی، پاسخ مناسب به برخی از خلأهای اجتماعی موجود (نظیر تهیه انیمشین های جنسی برای کاربران متقاضی این دست از اطلاعات)، ارتقای سواد رسانه ای کاربران (تا جایی که در برخی از کشورهای غربی، بحث اخیر به صورت یکی از مباحث درسی نظام آموزش عمومی درآمد است)، اطلاع رسانی به اولیا و کاربران، تهیه ابزارهای کنترل کننده (تلفن همراه و اینترنت) برای اولیا، اعمال نظارت (در اتاق های گپ اینترنتی و مانند آن)، تدوین قوانین منع آسیب و ایذای کاربران فضای مجازی، تدوین قوانین خاص برای حمایت از نوجوانان و جوانان کاربر فضای مجازی، ایجاد خطوط مستقیم برای تماس اضطراری با مسئولان برای ایجاد محیطی امن تر (در اتاق های گپ اینترنتی و مانند آن)، درجه بندی محتوای رسانه ای، تشویق سازمان های مدنی برای حضور، اعمال نظارت، مداخله و اثرگذاری فعال در فضای مجازی؛ ایجاد صندوق حمایت از مراکز پژوهش در حوزه رسانه های نوین جهت ارایه خدمات

پیش درآمد / ب

و به اشتراک نهادن دانش، منابع و امکانات موردنیاز پژوهش‌گران؛ ایجاد کتابخانه، موزه و محصولات علمی جهت فضای مجازی و به‌کارگیری مؤسسات خصوصی برای ارابه محصولات جهان مجازی با استانداردهای دولتی به جامعه دست زده‌اند. اما برخلاف تجربه بشری پیش‌گفته، اولیای فرهنگی ایران در مواجهه با فن‌آوری‌های ارتباطی پیشرفته، به صرف آن‌که امکان کاربری نامناسب از این فن‌آوری‌ها وجود دارد، به‌طور عمده با دیده نفی و انکار با این فن‌آوری‌ها برخورد کرده‌اند و روند ممنوعیت کاربری از ویدیو در اوایل انقلاب، به روند ممنوعیت کاربری از ماهواره و برخی از شبکه‌های اجتماعی تلفن همراه انجامیده است، حال آن‌که برخلاف تصور اولیای فرهنگی کشور، فن‌آوری‌ها انتخاب نبوده، تحمیل هستند و در شرایط اخیر باید برای کاهش آسیب فن‌آوری‌ها و افزایش فرصت‌های آن‌ها، با استفاده از تجربه بشری، دست به بسترسازی فرهنگی برای کاربر کاربران از آن زد.

مضاف بر این، گره خوردن برخی از خلأهای اجتماعی با فضای مجازی در ایران از سویی و عدم توجه به برخی از فرآیندهای اجتماعی موجود در جامعه، نظیر شکل‌گیری نوعی از مقاومت منفی در برابر مسئولان و اولیای فرهنگی از سوی مردم، کار را به آنجا کشانده است که سردرگمی مواجهه مسئولان با فضای مجازی در کشور به متجاوز از دو دهه (از آغاز بحث ماهواره در سال ۱۳۷۳ در مجلس تا حال حاضر) برسد.

انعکاس مستقیم سردرگمی اولیای فرهنگی نظام در مواجهه با فضای مجازی را می‌توان مستقیماً در نظام آموزش عمومی کشور و خانواده‌ها، ملاحظه کرد. به این معنا که به سبب علایق گسترده کودکان، نوجوانان و جوانان به پدیده نو، جذاب و متنوع فن‌آوری‌های ارتباطی پیشرفته، آنان به شدت متوجه فضای مجازی گردیده‌اند، اما اولیای آموزش و پرورش با مخالفت با ورود تلفن همراه به مدارس (و به شکل خفیف‌تری تبلت و رایانه)، در عمل در برابر فن‌آوری‌های ارتباطی پیشرفته موضع گرفته، همین تخالف‌ورزی، امکان بسترسازی فرهنگی جهت کاربری از فن‌آوری‌های ارتباطی جدید در آموزش عمومی را از آموزش و پرورش سلب کرده، به‌جای فرصت‌سازی در این جهت، کار را به فرصت‌سوزی تبدیل کرده‌اند.

سردرگمی که از آن در ارتباط با مسئولان فرهنگی و آموزشی کودکان، نوجوانان و جوانان از آن یاد شد، به سهم خود در خانواده‌ها نیز مؤثر واقع آمده، به سردرگمی نسبی آنان انجامیده

پیش درآمد / ت

است. به این معنا که در مرتبه نخست اهمیت به دلیل مشغله زیاد اولیا و در مرتبه بعد به سبب آشنایی اندک آنان با فضای مجازی و سرانجام به سبب عدم بسترسازی فرهنگی لازم در سطح جامعه درباره فن آوری های ارتباطی پیشرفته، اولیای کودکان، نوجوانان و جوانان تصویر مناسب و درستی از فضای مجازی و فرازوفرودهای آن ندارند، ازاین رو اولیا نه تنها در غالب موارد چندین گام عقب تر از فرزندان خود در زمینه فضای مجازی قرار دارند، بلکه در مواجه با فضای اخیر دچار تشمت هستند تا جایی که بررسی مواضع اولیا در کاربری فرزندان از فن آوری های ارتباطی پیشرفته دلالت بر آن دارد که خط مشی اولیا در این جهت، گاه تا ۱۸۰ درجه با یکدیگر تفاوت دارد.

نگارنده به همراه دانشجویانش، برای ارایه ترسیمی واقع نگر از پیامدهای مثبت و منفی ستیز اولیای فرهنگی و آموزشی با فن آوری های ارتباطی پیشرفته و فضای مجازی در جامعه، تهیه مجموعه هایی شامل ۱۰۰ مصاحبه با کودکان پیش دبستان، ۱۰۰ مصاحبه با دانش آموزان دبستانی، ۱۰۰ مصاحبه با دانش آموزان مقطع اول دبیرستان، ۱۰۰ مصاحبه با دانش آموزان مقطع دوم دبیرستان، ۱۰۰ مصاحبه با جوانان و دانشجویان و در نهایت ۱۰۰ مصاحبه با بزرگ سالان جامعه را در دستور کار خود قرار داد. نخستین ثمره اقدام اخیر با عنوان ۱۰۰ مصاحبه با دانش آموزان دبستانی، به اهتمام معاونت پرورشی آموزش و پرورش در مردادماه ۱۳۹۴ در حد محدود منتشر شد، مجلدات دوم و سوم این مجموعه نیز با عناوین ۱۰۰ مصاحبه با دانش آموزان مقطع اول دبیرستان و ۱۰۰ مصاحبه با دانش آموزان مقطع دوم دبیرستان، در شهریور و اسفند ۱۳۹۵ تحویل معاونت پرورشی آموزش و پرورش شدند و اینک، کتاب حاضر به عنوان آخرین کتاب از مجموعه اخیر، در نشر محدود، منتشر می گردد. این اثر حاوی ۱۰۰ مصاحبه انجام شده (از بین چند صد مصاحبه صورت پذیرفته) با کودکان پیش دبستانی کاربر فن آوری های ارتباطی پیشرفته است که اکنون ارایه می گردد.

روند تهیه اثر حاضر به این ترتیب بود نگارنده پس از ارایه برخی از اطلاعات اولیه در مورد فضای مجازی به دانشجویان دوره های کارشناسی و تحصیلات تکمیلی خویش، و تشریح روش داده بنیاد از پژوهش کیفی - که مبتنی بر مصاحبه های عمیق است - از دانشجویان خود می خواست تا ضمن مراجعه به مهدکودک ها (و در صورت ممانعت اولیای مهدکودک ها - که زیاد رخ

پیش درآمد / ث

می‌داد-، با مراجعه به پارک‌ها و مراکز عمومی مشابه آن، برای دست‌یابی به جمعیت موردنظر برای مصاحبه، پس از طرح بحث و آب‌کردن یخ‌های رابطه، مصاحبه عمیقی را با دختران و پسران خردسال پیش‌دستانی کاربر فن‌آوری‌های ارتباطی جدید انجام دهند. لازم به ذکر است که مصاحبه‌های ارایه شده در این اثر، متعلق به کودکان پیش‌دستانی دختر و پسر در شهرهای مختلف ایران بوده، کودکان مصاحبه شده نیز به شکل تصادفی (تنها با این شرط که کاربر فن‌آوری‌های ارتباطی پیشرفته باشند)، از نمونه‌های در دسترس انتخاب گردیده- اند!

^۱- درباره روش پژوهش حاضر باید بیان داشت که در این تحقیق، روش پژوهش، روش کیفی بوده است.

گاهی پژوهش‌گران حوزه‌های انسانی با مسأله‌ها و پرسش‌هایی رو به رو می‌شوند که امکان پاسخ‌گویی آن‌ها با کمک روش‌های معمول پژوهش میسر نیست. معمولاً در این پرسش‌ها مؤلفه‌ها و مفاهیمی وجود دارد که نمی‌توان به راحتی آن‌ها را تعریف کرد، یا سابقه‌ای از موارد مشابه آن‌ها در متون قبلی وجود ندارد و براین اساس نمی‌توان فرضیه‌ای تدوین کرد و در نتیجه نمی‌توان به آزمون فرضیه پرداخت. پژوهش کیفی برای پاسخ به شرایط اخیر، مناسب‌ترین گزینه است (منصوریان، ۱۳۸۸، الف). اجرای پژوهش کیفی فرآیندی غیرخطی است و قسمت‌های مختلف آن بیش از آن که در پی یکدیگر قرار گیرند، در کنار هم قرار می‌گیرند. به تعبیر دیگر، در پژوهش کیفی هم‌زمان با گردآوری داده‌ها تحلیل نیز آغاز می‌شود و این فرآیند تا زمانی ادامه می‌یابد که پژوهشگر به نقطه اشباع برسد. منظور از نقطه اشباع زمانی است که می‌توان از کیفیت و کفایت (بسنده‌گی) داده‌های گردآوری شده برای رسیدن به تحلیلی دقیق اطمینان یافت (منصوریان، ۱۳۸۸، ب).

رویکرد پژوهش کیفی در این پژوهش روش داده‌بنیاد بود. روش داده‌بنیاد، روش مناسبی برای پژوهش در حوزه‌هایی است که دانش اندکی درباره آن‌ها در دسترس می‌باشد.

نظریه‌پردازان نظریه داده‌بنیاد، سعی بر آن دارد که درکی از فرایندهای مرتبط با موضوع‌های بنیادی به وجود آورند. در همه پژوهش‌های کیفی محقق باید یافته‌های خود را که بیشتر جنبه تفسیری دارند، بدون تکیه بر روش‌های آماری، به نحو متقاعدکننده‌ای گزارش کنند (منصوریان، ۱۳۸۸، الف).

پیش درآمد / ج

معمولاً کتاب‌های روش تحقیق کیفی در مورد حجم نمونه مورد بررسی ارقام ۸، ۱۲ و یا ۲۰ مصاحبه کیفی عمیق را در مورد مسأله مورد بررسی پیشنهاد کرده‌اند که به زعم پژوهش‌گر، این ارقام به چند دلیل در ایران درست جواب نمی‌دهد.

دلیل نخست را می‌توان در تفاوت روند جامعه‌پذیری در غرب و در ایران خلاصه کرد، به این معنا که به نظر می‌رسد روند جامعه‌پذیری در ایران، روندی دشوار و بعضاً متناقض است، در حالی که در غرب چنین نیست. به عنوان مثال، آنچه خانه، مدرسه و جامعه (به عنوان مهم‌ترین نهادهای جامعه‌پذیرکننده) در ایران به کودک یا جوان القا می‌کنند، خط‌مشی‌هایی متفاوت است. به تعبیر دیگر، در ایران خانه از فرزند می‌خواهد، وی تنها به فکر بیرون کشیدن گلیم خویش از آب باشد، در مدرسه به دانش‌آموز مستقیم و غیرمستقیم القا می‌کنند که وی باید ایثار، جهاد و شهادت را در دستور کار خود داشته باشد و همین فرد در جامعه شاهد آن است که بسیاری از افراد با هم در زمینه رانت خواری و چپاول بیت‌المال با یکدیگر مسابقه نهاده‌اند، از این رو روند جامعه‌پذیری در ایران با دشواری و تنگنا پیش رفته و محقق می‌گردد، در حالی که نهادهای خانه، مدرسه و جامعه (به عنوان مهم‌ترین نهادهای جامعه‌پذیرکننده) در غرب، در غالب موارد به گونه‌ای یک‌دست و هماهنگ عمل می‌کنند.

دلیل بعدی احتیاط در افزایش حجم نمونه در پژوهش‌های کیفی در ایران را باید در عدم حمایت مالی بسیاری از پژوهش‌ها در ایران دید. به این معنا که به فرض در غرب، پژوهش‌گر خود را موظف می‌داند در برابر گرفتن وقت مصاحبه‌شونده، با پرداخت وجهی، قدردانی لازم را از همکاری و صرف وقت فرد مصاحبه‌شده انجام دهد، در حالی که این امکان در ایران، در غالب موارد میسر نیست و همین مسأله سبب می‌شود، مصاحبه‌شوندگان به ویژه در پژوهش‌های کیفی که مستلزم صرف وقت کافی است، حاضر به صرف وقت مناسب نشده، مصاحبه‌خود را زودتر از حد لازم به پایان برسانند.

مسائل اخیر سبب می‌شود، پژوهش‌گران ایرانی برای وقوف کامل به پدیده کیفی مورد نظر، آمار مصاحبه‌های عمیق خویش را افزایش دهند، همان‌گونه که در پژوهش حاضر، تعداد مصاحبه‌های مورد نظر برای گردآوری داده‌های تحقیق ۱۰۰ مورد در نظر گرفته شده است.

لازم به ذکر است که مصاحبه‌های ارایه شده در این اثر، متعلق به کودکان پیش‌دستانی دختر و پسر در شهرهای مختلف ایران بوده، کودکان مصاحبه‌شده نیز به شکل تصادفی (تنها با این شرط که کاربر فن‌آوری‌های ارتباطی پیشرفته باشند)، از نمونه‌های در دسترس انتخاب گردیده‌اند.

پیش درآمد / ب

در متن حاضر، پس از درج یک یا چند مصاحبه (که بدون دخل و تصرف جدی، عیناً ارایه شده‌اند)، نگارنده تحلیلی بر مصاحبه یا مصاحبه‌های انجام‌شده نهاده است و روی برخی از نکات مطرح‌شده در مصاحبه صورت پذیرفته، تکیه کرده است.

اگرچه ۱۰۰ مصاحبه ارایه شده در این متن، می‌توانند به شکل مستقل مطالعه شده، به همراه تفسیر حاشیه‌ای آن‌ها، دورنمایی از وضعیت کاربری کودکان پیش‌دبستانی در ارتباط با فضای مجازی را به دست داده و تا حدودی روش برخورد مناسب را به دست اولیا و اولیای پرورشی آنان بدهند، اما در جریان ارایه ۱۰۰ مصاحبه حاضر، سعی شده است تا یک سازمان‌بندی اولیه در جریان ارایه مصاحبه‌ها لحاظ شود که توجه خواننده گرامی به آن، می‌تواند بر عمق برداشت‌های وی بیفزاید.

سازمان‌بندی اولیه پژوهش شامل ۱۲ محور ابعاد زیستی، روان‌شناختی، خانوادگی، تربیتی-اخلاقی، آموزشی، اجتماعی، فرهنگی، اعتقادی، سیاسی، اقتصادی، زیست‌محیطی و زیباشناختی است که طی فصل اول کتاب ارایه گردیده‌اند.

کتاب حاضر با یک جمع‌بندی اجمالی در ضرورت توجه به مسئله فن‌آوری‌های ارتباطی پیشرفته و ایفای نقش جدی نهادهای فرهنگی-اجتماعی و نظام آموزشی در این جهت به انجام رسیده است.

در انتها، لازم می‌دانم که از آقایان دکتر حمیدرضا کفاش و دکتر مهدی فیض که در سمت معاونت پرورشی آموزش و پرورش همراهی‌های لازم را با پژوهش حاضر داشتند، تشکر و قدردانی کنم. به همین ترتیب باید از دانشجویان محترمی که در امر پژوهش به نگارنده یاری

جهت گردآوری داده‌های پژوهش، پس از آموزش ویژگی‌های روان‌شناختی کودکان پیش‌دبستانی به دانشجویان و ارایه مهم‌ترین یافته‌های پژوهشی موجود در مورد «چگونگی کاربری دانش‌آموزان دبستانی از شبکه‌های اجتماعی تلفن همراه» (منطقی، ۱۳۹۵، الف)، از همکاران پژوهش درخواست شد تا ضمن بررسی صحت و سقم یافته‌های پیشین، اگر به داده‌های جدیدی برخورد کردند، به احصای این داده‌ها نیز بپردازند.

روایی مدل نظری ارایه شده از طریق انطباق یا عدم انطباق یافته‌های پژوهش با پژوهش پیشین، ارزیابی متخصصان مربوطه و پژوهش‌های مشابه یا تکرار پژوهش حاضر در زمانی دیگر، بررسی خواهد شد.

پیش درآمد / ب

رسانده و وی را رهین منت خویش کردند، سپاس گزاری داشته باشم. این عزیزان عبارت‌اند از خانم‌ها و آقایان:

کیمیا باقر، کیمیا بهارلو، فاطمه بیگ مرادی، شهربانو حسینی، سارا خوش‌قدم، ندا دهقان نیری، زهرا زیبایی، مانده شفیع، زهرا صباحی، فاطمه صدرزاده، فاطمه صیدآبادی، معصومه فتاحی، الهام کرمی، زهرا کرمی، سیده پردیس متولی منش، ملیکا مردانی، مریم مشهدی، آوا معتمدی، سیده غزل وارسته کاشانی، فاطمه ملک آستانه، زینب میرزایی، شهریار نائینی و احسان نجفی. زحمت صفحه‌بندی کتاب و تایپ کتاب نیز بر عهده دکتر یدالله دمیرچی و خانم اکرم مظاهری بود که از ایشان نیز تشکر و قدردانی می‌گردد. اجرشان مأجور باد.

فهرست مطالب

پیش درآمد	۱
مصاحبه های انجام شده	۱
مقدمه	۲
ابعاد زیستی	۷
۰۱ حرکات چشمی و کنترل دستی آلا، فوق العاده به نظر می رسند	۹
مصاحبه با آلا، ۶ ساله	۹
۰۲ بعد بازی خسته می شم و اینجای گردنم درد می گیره	۱۶
مصاحبه با یوسف، ۵ ساله	۱۶
۰۳ وقتی با گوشی مامان بابام بازی می کنم، ولی سر درد می گیرم	۳۳
مصاحبه با آرتین، ۶ ساله	۳۳
۰۴ وقتی ماهواره می بینم، آگه صحتش بد داشته باشه، مامانم می زنه به کانال دیگه	۴۳
مصاحبه با آیین، ۶ ساله	۴۳
۰۵ متین جونم تو رو خدا جوابم رو بده	۵۱
مصاحبه با یسنا، ۵ ساله	۵۱
تأملی دوباره	۶۵
ابعاد روان شناختی	۷۵
۰۶ به بازی می گیره، می زنه بازی بعدی، بازی بعدی، می دانلود می کنه	۷۷
مصاحبه با هیراد، ۶ ساله	۷۷
۰۷ بازی جنگی هیجان داره، حال می ده!	۸۵
مصاحبه با پویان، ۵ ساله	۸۵
۰۸ دنیای مجازی به مثابه فرصه تخلیه ناکامی ها	۹۲
محمد حسین، ۵ ساله	۹۲
۰۹ کاهش سن احساس بدشکلی بدنی به ۳ سالگی	۱۰۵
مصاحبه با ترنم، ۳ ساله	۱۰۵

فهرست مطالب / ت

فهرست مطالب / ت

- ۰۱۰ پارمیلا تو محمود از خودش لخت عکس گرفته بود، برا دوستاش فرستاده بود. ۱۱۰
مصاحبه با مجیا، ۶ ساله ۱۱۰
- ۰۱۱ ترس ۱۲۰
مصاحبه با کیان و حسنا بچه‌های ۶ ساله ۱۲۰
- ۰۱۲ اثرات مخرب کاربری از ادبیات هرزه نگار در دوران کودکی ۱۳۵
بررسی مورد کوثر و شقایق ۱۳۵
- ۰۱۳ تو اینستا که خیلی متواذیت می کنن، مثلاً شکلک می فرستن و مسخره ام می کنن ۱۳۷
مصاحبه با آریین، ۶ ساله ۱۳۷
- ۰۱۴ وابستگی به تلفن همراه ۱۴۷
مصاحبه با حدیث، ۶ ساله ۱۴۷
- ۰۱۵ تهدید بهداشت روانی کودکان ۱۵۸
مصاحبه با کیارش، ۶ ساله ۱۵۸
- ۰۱۶ ابعاد ناشناخته روانی که در آینده محقق خواهند شد ۱۷۰
مصاحبه با یلدا، ۵ ساله ۱۷۰
- تأملی دوباره ۱۸۱
- ابعاد خانوادگی** ۲۰۳
- ۰۱۷ اولیای مسئله دار: کاربری فرزندان ۴ ساله از یوتیوب ۲۰۵
ثمین و ثنا، ۴ ساله (دو قلو) ۲۰۵
- ۰۱۸ بعضی وقتا هم پواشکی سراغ گوشه بابام می رم ۲۰۷
مصاحبه با درسا، ۶ ساله ۲۰۷
- ۰۱۹ تلگرام رو دوست ندارم، چون می ترسم بریزم، زیاد بهش عادت کنم، بشم عین مامانم.
۲۱۷
مصاحبه با ماهان، ۶ ساله ۲۱۷

فهرست مطالب / ث

ث / یکصد مصاحبه با کودکان پیش دبستانی

۲۰. مامان می‌گه، مگه شما تبلت ندارین، برین با اون بازی کنین، دیگه نیابن پیش من ۲۲۵
مصاحبه با مهر داد، ۶ ساله ۲۲۵
۲۱. تبلت به مثابه جانشین مادر ۲۳۸
مصاحبه با ابراهیم، ۶ ساله ۲۳۸
۲۲. وقتی بابام رفت حموم، مامانم اومد پیش من گفت، آگه می‌تونن از بابات گوشیش را بگیر
بده به من ۲۴۵
مصاحبه با آرمیتا، ۶ ساله ۲۴۵
۲۳. توی عکسای گوشه‌ی داداشم، پیشتر دخترالخت بودن ۲۵۵
مصاحبه با سوگل، ۶ ساله ۲۵۵
۲۴. بریم تبلت رو بزیم به شارژ داداش دعوامون نکهه! ۲۶۴
مصاحبه با مهدیه، ۶ ساله ۲۶۴
۲۵. آقا لولو واقعا اومد در خونه مامان فاطمه، بعد گفت، پسر دیگه مامان رو اذیت نکنه،
وگرنه می‌خورم ۲۷۳
مصاحبه با دانیال، ۶ ساله ۲۷۳
۲۶. نسل فرزند سالار ۲۸۳
سوگند، ۴ ساله ۲۸۳
۲۷. اگر تبلتم رو بگیرن، با همه قهر می‌کنم تا برام بخرن ۲۸۶
مصاحبه با ریحانه، ۶ ساله ۲۸۶
۲۸. مامانم که حواسش نیست، ازش عکس می‌اندازم ۲۹۰
مصاحبه با فاطمه، ۵ ساله ۲۹۰
۲۹. همه مون بازیامون رو از مامانمون قایم می‌کنیم ۲۹۴
مصاحبه با ستاره، ۵ ساله ۲۹۴

فهرست مطالب / ج

فهرست مطالب / ج

۳۰. مامانم فک می‌کنه رفتم اسباب‌بازی بازی کنم، اما من بواشکی تبلت بازی می‌کنم. ... ۳۰۵
مصاحبه با ویونا، ۵ ساله ۳۰۵
- تأملی دوباره ۳۱۰
- ابعاد تربیتی ۳۴۱
۳۱. افزایش مسولیت پذیری ۳۴۳
مصاحبه با سارا، ۶ ساله ۳۴۳
۳۲. الان دیگه رها، نشاط ابتدایی بچگیش رو نداره. ۳۵۴
مصاحبه با ایلیا، ۴ ساله ۳۵۴
۳۳. جلوه‌های دیگر پیروی کودک ۳۶۴
مصاحبه با کیان، ۶ ساله ۳۶۴
۳۴. آگه بخوای به لحظه گوشه مامان رو بگیری، انگار به آتیش دست زدی، انقده که داغه.
مصاحبه با یاسین، ۶ ساله ۳۷۰
۳۵. چرا گوشه مامان رمز داره؟ آخه تو لا و هست ۳۷۷
مصاحبه با سروش، ۶ ساله ۳۷۷
۳۶. رها شدگی کودکان در کاربری از فضای مجازی ۳۸۸
مصاحبه با امیرحسین، ۶ ساله ۳۸۸
۳۷. حرکت در میدان مین ۳۹۷
بررسی بهار ۴ ساله از منظر برادر و مادرش ۳۹۷
۳۸. استفاده از سن دیگر پیروی کودک ۴۱۱
مصاحبه با دانیال، ۶ ساله ۴۱۱
۳۹. آره، برردم... هی... صاحب دو تا خوک شدم؟ ۴۲۴
مصاحبه با رادین، ۴ ساله ۴۲۴

فهرست مطالب / ح

ح / یکصد مصاحبه با کودکان پیش دبستانی

- ۴۲۰ کاهش سن سطح کاربری از ادبیات هرزه نگار در جامعه..... ۴۲۹
- مصاحبه با امیرحسین، ۶ ساله ۴۲۹
- ۴۲۱ مواجهه با ادبیات هرزه نگار..... ۴۳۲
- مصاحبه با طناز، ۶ ساله ۴۳۲
- تأملی دوباره ۴۳۶
- ابعاد آموزشی..... ۴۵۷**
- ۴۲ این چک‌شده؟ نه کلنگ هست، با اون زمین رومی کنند..... ۴۵۹
- مصاحبه با متین و امیرعلی، ۶ ساله ۴۵۹
- ۴۳ تحقق یادگیری فعال..... ۴۶۹
- مصاحبه با سارا، ۵/۵ ساله ۴۶۹
- ۴۴ پایین آمدن سن کاربری از فن آوری های ارتباطی پیشرفته..... ۴۷۹
- مصاحبه با هلمنا، ۲ سال و ۱۰ ماهه ۴۷۹
- ۴۵ من گروه ژیمناستیک دارم..... ۴۸۴
- پانیند، ۶ ساله ۴۸۴
- ۴۶ الفبا با عدد و شماره هاش رومی شه بری از شیریت و بازار بگیری..... ۴۸۶
- مصاحبه با معراج، ۶ ساله ۴۸۶
- ۴۷ بازی های علمی خلاق..... ۴۹۴
- مصاحبه با آرش، ۶ ساله ۴۹۴
- ۴۸ آگه اسمش رو بلد نباشم بتویسم، می دم داداشم برام بتویسه، اینترنت برام بیاره!..... ۵۰۷
- مصاحبه با شایان، ۶ ساله ۵۰۷
- ۴۹ تو گروه فیلم آموزشی (زبان و...) می فرستم..... ۵۱۹
- مصاحبه با رز، ۶ ساله ۵۱۹

فهرست مطالب / خ

۰۵۰	آن قدر امیرعباس از کشتی در مهد با من و بقیه صحبت می‌کند که همه را خسته کرده است.....	۵۲۶
۰۵۱	مصاحبه با امیرعباس، ۶ ساله.....	۵۲۶
۰۵۱	خودم سابوی رو برا مامانم ریختم تا بازی کنه!.....	۵۳۵
۰۵۱	مصاحبه با طاهرا، ۶ ساله.....	۵۳۵
۰۵۲	درسا و هلنا هم که همشش تو تلگرامن دیگه.....	۵۵۱
۰۵۱	مصاحبه با مهراره، ۶ ساله.....	۵۵۱
۰۵۶	تأملی دوباره.....	۵۶۷
۰۵۳	ابعاد اجتماعی.....	۵۹۳
۰۵۳	ارتباط های استیکری.....	۵۹۵
۰۵۵	مصاحبه با عبدالرضا، ۶ ساله.....	۵۹۵
۰۵۴	جامعه پذیری ضدجامعه پذیری.....	۶۰۴
۰۵۴	مصاحبه با امیرمهدی، ۶ ساله.....	۶۰۴
۰۵۵	جامعه پذیری جهت مند در جریان بازی.....	۶۰۹
۰۵۵	مصاحبه با محمد، ۶ ساله.....	۶۰۹
۰۵۶	حمایت کودکان از یکدیگر.....	۶۱۵
۰۵۶	مصاحبه با گلناز، ۶ ساله.....	۶۱۵
۰۵۷	مواجه شدن با فشار هنجاری گروه.....	۶۱۷
۰۵۷	مصاحبه با ایلیا، ۶ ساله.....	۶۱۷
۰۵۸	علی تکنولوژی.....	۶۲۶
۰۵۸	مصاحبه با علی، ۶ ساله.....	۶۲۶
۰۵۹	تعمیق روابط دختر و پسر (۱).....	۶۳۴
۰۵۹	مصاحبه با رضا، ۵ ساله.....	۶۳۴

فهرست مطالب / ۵

۵ / یکصد مصاحبه با کودکان پیش دبستانی

۶۵۱ ۰۶۰ تعقیق روابط دختر و پسر (۲)
۶۵۱ مصاحبه با بهشته، ۵ ساله
۶۶۸ تأملی دوباره